

ADAVANE!

Oficala organo dil Ido-Societo Hispana

Julio - agosto 2004 - idosocietohispana@yahogroups.com - numero 4

UMTS

*nova posh
- telefonili*

JUAN PUJOL

IA spionist o qua vinkis

ADOLF HITLER

Quale votar ?

Adavane!

Numero 4, julio - agosto 2004. Adavane! esas oficala organo dil Ido-Societo Hispana (Claveles 6, E-24400 Ponferrada, Hispania. idosocietohispana@yahoo.com). Editita en Hispania. Redakteri: La Direktanta Komitato dil I.S.H. Gratuita exemplero. Singla publikigita artiklo apartenas al autoro qua signatas olu.

Kunlaborez

Kunlaborez per sendar artikli en Ido, od en la Hispana pri Idala temi, al inter-retala postobuxo: idosocietohispana@yahoo.com. Adavane! havos irgakaze la yuro publikigar la sendit artikli o ne publikigar oli. Adavane! esas gratuita revuo, do Adavane! nulakaze pagos por artikli o verki sendita por publikigo, nam irgu ya aceptas sendar oli gratuite. Anke la redakteri multe prizus vua kritiki e sugestii.

Idala ret-pagini da Hispaniani

<http://es.geocities.com/kanaria1973>

<http://es.geocities.com/krayono>

<http://es.geocities.com/lamashino>

<http://usuarios.lycos.es/novajeti>

da Adrián Pastrana, ISH-ano.

da Fernando Tejón, ISH-ano.

da José Miguel López, ISH-ano.

da Antonio Padilla, ISH-ano.

Kontenajo di la numero 4

Frontispico.....	1	La Kataluna spionisto qua vinkis	
Adavane.....	2	Hitler.....	6
Kunlaborez.....	2	Matematikalaji: Quale votar ?.....	7
Idala ret-pagini da Hispaniani.....	2	Gramatiko.....	10
Kontenajo di la numero 4.....	2	La ludeyo.....	12
Kartuno.....	2	Katolika pregi.....	13
UMTS: La nova generaciono pri		Literaturo.....	14
posh-telefonili.....	3	Adio!.....	15
Kelka vorti pri telefonar.....	5		

Kartuno

Kartuno-texto insertita da Fernando Tejón, I.S.H.-ano.

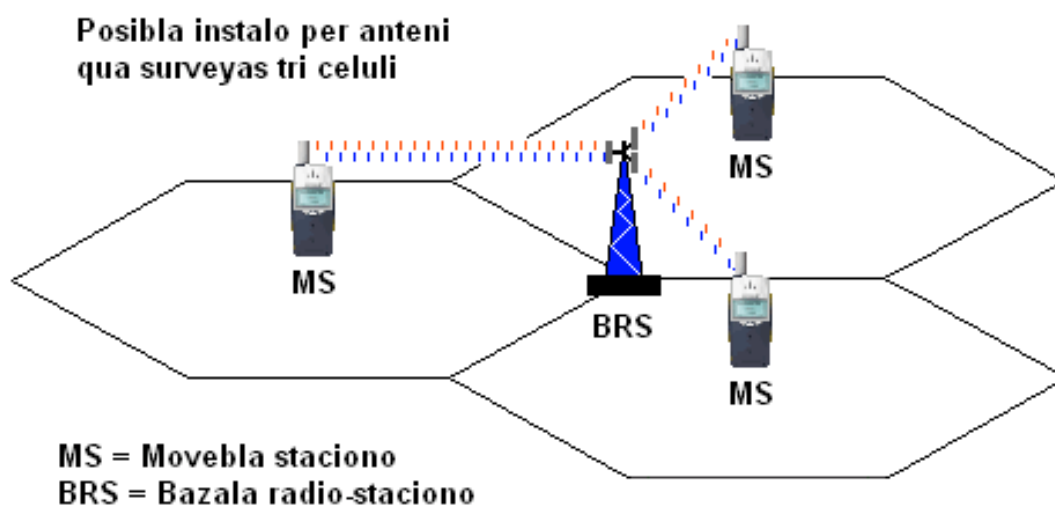
UMTS: La nova generaciono pri posh-telefonili

La telefon-firmi asertas ke la triesma generaciono di posh-telefonili ja esas hike. Ma, ka ni savas quo signifikas to ? Li promisas fantastika mondo plena de movebla servi, ma kad oli esos utila por ni ? Per ica artiklo, on intencos proximigar ica nova mondo qua se la previdi ne eroras, esos kun ni balde.

Qua sistemi esis antee ?

La unesma generaciono de movebla telefonado naskis cirkum 1979. Ta telefonili esis tre granda e sua funcionado esis analogika. Kun li, nur esis posibla interparolar. Ica posh-telefonili emisabis per tre granda povo e tale, sendabas la signalo tre fore.

Ma cirkum 1983 kreesis la normo GSM, per olqua komenkis la duesma movebla generaciono. GSM esas la dijitala normo qua ankore uzesas. La unesma posh-telefonili per GSM-normo, funcionis erste 1991. Ol permisas transmar vocis e datumis per rapideso de 9.600 bps. Ica telefonili enkorpigis la unesma nevocala apliko qua esis kompleta suceso: La SMS-sendaji. Olua funciono esas diferanta a la analogika telefonili. Per GSM, esas mikra celuli e singla telefonilo nur bezonas emisar per la povo suficanta por atingar la plu proxima celulo. Do ca tekonojio anke nomesas "celulala telefonado".

Laste, la GSM-telefonili sufris evoluciono ye la unesma yari dil nova yarmilo. Mantene la tota existanta strukturo, esis posibla ampligar la datumis-rapideso til 40 kbps. Ica nova normo nomesis GPRS e konstitucis la generaciono 2.5, ube ni vivas nun. GPRS ofras la kapaceso por sendar imaji e mikra vidii. Altra importanta partikulareso di GPRS esas olua integro kun la interreto, nam uzas la IP-protokolo.

La promisata triesma generaciono

Dum ja kelka yari, ni audas parolar pri quar nova literi qui promisas revolucionar la mondo dil telefonado: UMTS. Ica nova normo developesis kun multa espero ed anke per multa pekunio. Ol profitas la tota lernaji heredata de GSM-teknologio ed enkorpigas la lasta progresuri en la modo di la telefonado e la komputado.

UMTS developesas esecale por la eficienta transmiso de datumi. Ica teknologio permisas recevar informi til rapideso de 2 MB/s. Tradicionala modemi por komputori nur atingas radipeso de 56 kbps. La difero esas tre signifika.

Ultre, ica teknologio pensesis por interlaborar kun la famoza IP-protokolo. Tale, ica telefonili povas esar sempre konektata a la interreto, Ni povos lektar e skribar e-posto ed navigar de irga loko tra nia favorata ret-situi.

UMTS: Ne telefonili nur

La ideo di la chefa firmi pri poshala telefonado esas ke la klienti, ne uzez nur la telefonilo por parolar. Ico povus aspektar absurdajo, nam precipue, telefonilo logikale esas por telefonar, ma la kompanii serchas apliko qua povas iterar la recenta suceso di la SMS-sistemo (mikra mesaji). Ica servo esas tre chipa por la uzanti e tre produktiva por la telefon-firmi.

Aktuale, ni ja povas spektar reklami qui montras personi qui vidas e sendas vidii per sua GPRS-telefonilo. Ma ico nur esas la komenco. Per UMTS-teknologio, ni povos recevar filmi, television-programi e ya reklami en nia telefonilo. Supozeble, ni uzos la telefonilo kom amuz-aparato.

Ma la integrigo kun la interreto produktos la arivo di multa nova servi. Pluse a la maxim konocata interretala apliki, aparos nova servi desegnita speciale por la telefonili.

Kad ol esos suceso ?

La maxim grava firmi havas granda espero pri la suceso de ica teknologio. Oli bezonas instalar nova kompleta reto de anteni ed ico esas importanta spenso. Do, se la kompanii tre spensas esas pro ke li esperas ganar multega pekunio. Ma, quale ?

Til nun, la plu uzata servi di la telefonili esas la voco e la SMS-sistemo. La cetera apliki quin la chefa firmi lansas, ne sucesas. Lore, quon serchas la kompanii ? Oli intecas obtenar apliko konceptale simila a SMS, chipa apliko e uzota masive.

La tasko esas harda. Ti qui nur uzas la telefonilo por parolar, ne uzos altra servo se ol ne esas tre chipa e utila por li. Ma UMTS ne esas necesa por parolar pro ke por lo, ni ja havas GSM olqua funkcias tre bone. UMTS prokuras plusa servi uzinda quale la video-telefonado e plu fidinda komuniki.

Ma un ek la maxim grava avantaĵo di UMTS esas la plu ĉipa kusti. Telefono per UMTS - teknologio povus esar plu ĉipa kam per GSM - teknologio. Fakte, ula kompanii asertas ke dek jari pos nun, telefonar esos gratuite nam la ĉefa ekonomiala afero di la telefonado ne esos la voco, ma la datum-servi.

Pri la futuro di ĉa teknologio, aktuale nur esas questioni. La apliki por GPRS esas la "ponto" til la nova UMTS, ma ĉa apliki esis preske frakaso. Forsan, se la precio diminutas, UMTS povus divenor la normo por konektar komputori a la interreto sen kabli. Tamen, por ĉa skopo, UMTS havas grandega e nevarita nova rivalo, Wi-Fi.

Do, UMTS aspektas esar teknologio uzinda, ma, quanta pekunio ni esas pronta por spensar por olu? Oluo futuro finale dependos de nia posh.

Artiklo da Antonio Padilla, I.S.H.-ano.

Kelka vorti pri... telefonar

Triadek jari ante nun la mondo ne esis la sama kam nun. Omno ĉanĝis tote. Me bone memoras la komputori quin me uzis en universitato: verda litero lumoza sur la skreno, nula interna depozeyo-disko, ekstera datum-diski flexebla di qui kapaceso esis "enorma" (hodie ni dicus "ridinda"), bruizoza imprimilo, nula klikilo... Ka vi uzis ĉa komputori? Lore oli esis valoroza trezori nur uzebla da poka personi. Nun oli esas irgaloke, e vere esas utila, fakte nekareebla! Pro quo? Pro ke komputoro esas same kam kameleono, adaptebla, do uzebla future.

Pri la telefonili anke simila vortin me dicus. De la anciena hemal telefonili til la posh-telefonili quin ni uzas singladie multa ĉanĝi eventis. Nun preske singla persono en Europa havas posh-telefonilo. Anke la pueri, min kam dek jari evanta, uzas oli. Ma por quo?

Simple por parolar o sendar mikra mesaĝi ad amiki. Altra telefonil-utilajin preske nulu uzas, malgre lia posibla utileso, pro ke la supozita avantaĝi, segun la firmi, ne esas tala o simple oli esas tre ĉera por uzado singladial.

Do meaopinione UMTS ne multe sukcesos. La telefonilo-kompronti komencas ne prizar komprar vari olqui teknologiale divenos obsoleta un monato pos la kompro. Quale vi uzas via posh-telefonili?

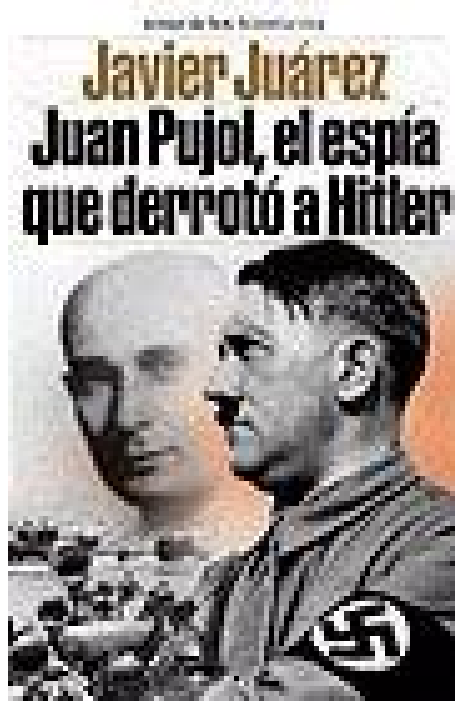

Opiniono-artiklo da Fernando Tejón, I.S.H.-ano.

La Kataluna spionisto qua vinkis Hitler

Quankam sempre on mingrandigis la rolo di la Hispani dum la rezisto e liberigo di Paris, proxime 3000 republikisti de Hispania partoprenis en la batalio di Normandia.

Ed esis un ek li qua pleis trancendantala rolo: la Kataluna duopla agente Juan Pujol, qua personale konvinkis Hitler pri la desembarco aden Normandia esis manovro por distraktar ilu pri la chefa skopo di la federita landi: Pas de Calais.

Juan Pujol - pri lu la verkisto e jurnalista Javier Juárez jus publikigis la libro «Juan Pujol, la spionisto qua vinkis Hitler» - naskis en Barcelona ye 1912 meze richeta familio.

Konvinkita pacemo, dum la duesma mondmilito decidis luktar kom spionisto. Il ofris sua servi a l'Angli, ma ci repulsis oli; e, lore, il atingis la fido di la Germani, quin kredigis ke havis tre bona kontakti en Londono.

Surnomachesata kom «Arabel», il iris a Lisboa, de ube informeskis a la Germani quale se il facus lo de London. Per ilua experienco ed akreditaji, il atingis esar rekrutata da l'Angla armeo. Ye marto di 1942, lu iris a Londono e divenis "Garbo". Ibe, kreis fiktiva spionisto-reto

qua prokuris informaji ad ilu, per qua sucesis "intoxicar" a la Germani.

Finita la milito, il esis ordenizata per la Ordenizo di l'Angla Imperio e pose desaparitis. Il mortis en Caracas (Venezuela) en 1988.

Nune, Juan Pujol esas plu konocata en Anglia kam en sua propa lando. Mikra biografio di lu esas trovebla che:

http://sd.essortment.com/juanpijolbiogr_rzrw.htm

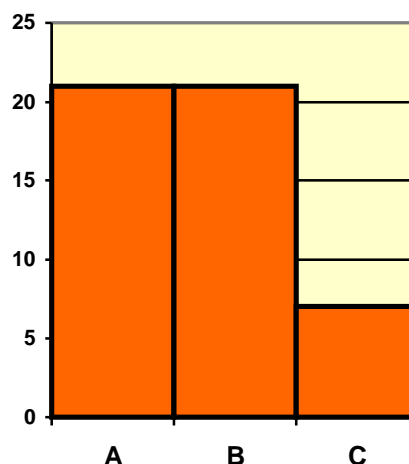
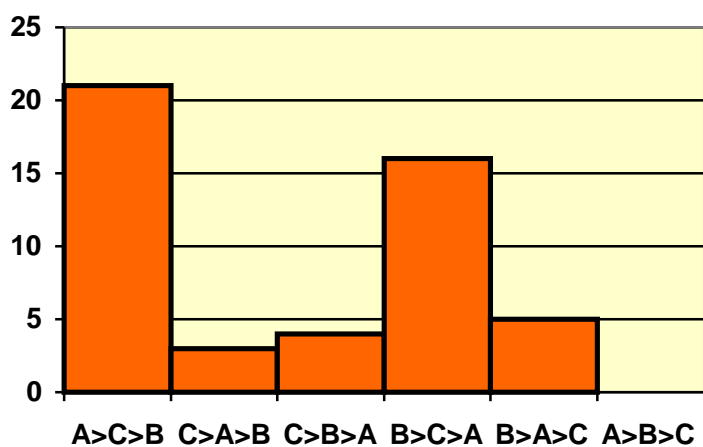
Artiklo da Adrián Pastrana, I.S.H.-ano.

Matematikaj: Quale votar ?

Ido en Hispania tre multe sukcesas, fakte nun esas quaradek e non membri en la Ido-Societo Hispana, do Prezidanto devus elektesar. Fortunoze esas tri kandidati por la Prezidanto-ofico, siori Ananaso (A), Banano (B) e Cerizo (C). Le tri esas ecelanta kandidati, ma nur un ek li elektesos kom Prezidanto.

Singla societano havas sua preferaji pri la kandidati. Exemple, societano preferas A kam B ed anke B kam C, do pro la supozebla transitiveso dil elekto anke lu preferus A kam C. Skribe $A > B > C$. Voluntez lektar cakaze la simbolo " $>$ " kom "esas preferita kam", do $A > B > C$ lektesus camaniere: "A esas preferita kam B e B esas preferita kam C. Pro la transitiveso anke onu lektus "A esas preferita kam C".

Supozez ke 21 societani konkordas pri la prefero-ordino $A > C > B$, 3 pri $C > A > B$, 4 pri $C > B > A$, 16 pri $B > C > A$ e fine 5 pri $B > A > C$. Taexemple nulu selektus la ordino di la kandidati $A > B > C$

Kaze ke singla societano devez votar nur por la kandidato maxim prizata da lu, A votesus da 21 societani, B da 21 (= 16 + 5) societani, e C da 7 (= 3 + 4). Pro ke nulu obtenis la majoritato di la voti ed A e B obtenis la sama voti-nombro, onu devas, exemple, votar itere por le du plu maxim votita kandidati, A e B, por selektar un ek li kom Prezidanto.

Supozante ke nulu chanjus lua preferaji pri la kandidati, B obtenus 25 voti (4 + 16 + 5) ed A obtenus 24 voti (21 + 3), do B esus la nova Prezidanto.

Desfortunoze (por B) un ek la C-votinti avertas la societaro pri problemo: pro quo B devus esar la nova prezidanto se 28 (= 21 + 3 + 4) ek la societani preferas C kam B dum ke nur 21 (= 16 + 5) votinti preferas B kam C ? Evidente C devus esar nia nova Prezidanto !

Dum la konfuzo un ek la A-votinti staceskas por dicar laute: certe onu preferas C kam B, ma anke onu preferas A kam C ! 26 (= 2 + 5) societani preferas A kam C dum ke nur 23 (= 3 + 4 + 16) votinti preferus C kam A, do A devus esar la nova Prezidanto !

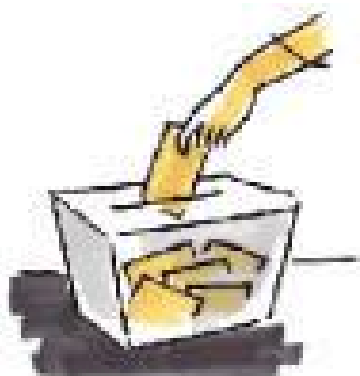
La tote astonata societani esas inocenta viktimi dil "Condorcet-paradoxo" (Antoine de Caritat Condorcet studiis ca problemi-klaso dum la lasta yardeki dil XVIIIma yarcento). La paradoxo montras ke la transitiveso di la preferaji di singla societano ne esas oblige la sama kam la transitiveso di la preferaji di la societaro. Evidente ca paradoxo ne sempre eventas. Supposez ke la kin votinti di qui preferajo esis $B > A > C$ decidas ne votar. La rezulto di singla duopla lukto esus:

- C obtenus 28 voti (= 21 + 3 + 4) ma B nur obtenus 16, do C vinkus B.
- A obtenus 24 voti (= 21 + 3) ma B nur obtenus 20 (= 4 + 16), do A vinkus B.
- C obtenus 23 voti (= 3 + 4 + 16) ma A nur obtenus 21, do C vinkus A.

Cakaze C esas la preferata kandidato kam la altri, do C esus la vinkanto segun la Condorcet-metodo. Ca sistemo, to esas, opozar la kandidati duope e selektar la vinkanto Condorcet-maniere esas un ek la plura manieri existanta por votar.

Ulafoye ca metodo havas defekti pro ke nul ek la kandidati povas vinkar la ceteri. Cakaze on adjuntas nova normo. Ek la diferanta duopa opozi on eliminis ta di qua difero de voti esas la maxim mikra. Niakaze yen la voti di singla duopa opozo:

Kandidati	Voti	Voti-difero	Vinkanto
A C	21 + 5 = 26 3 + 4 + 16 = 23	3	A
A B	21 + 3 = 24 4 + 16 + 5 = 25	1	B
B C	16 + 5 = 21 21 + 3 + 4 = 28	7	C

Pos eliminar la opozo di qua voti-difero esas nur 1 voto, A deklarasas kom vinkanto, do nova Prezidanto, nam nulu vinkas lu en la cetera votadi. Ma kaze ke onu decidus votar duesmafoye por desegaligar la voti-nombro vinkus B.

Anke existas altra metodi por elektar nia Prezidanto.

Per la Borda-metodo onu asignas punti diferanta por singla kandidato. exemple, kaze ke ni asignus 2 punti por nia preferata kandidato, 1 punto por la duesma e 0 por la triesma, C vinkus la Prezidanto-elekto:

- A: $21 \times 2 + 3 + 5 = 50$ punti
- B: $4 + 16 \times 2 + 5 \times 2 = 46$ punti
- C: $21 + 3 \times 2 + 4 \times 2 + 16 = 51$ punti

On povus elektar Prezidanto altramaniere, per "aprobo-listo", to esas, votar samatempe la kandidati quin onu ne desprizas. Supozante ke singla societano skribas sur la voto-papereto la nomi di la du unesma kandidati, segun lua ordino de prefero:

- A vobesis da $21 + 3 + 5 = 29$ votinti
- B vobesis da $4 + 16 + 5 = 25$ votinti
- C vobesis da $21 + 3 + 4 + 16 = 44$ votinti

Evidente C divenus la nova Prezidanto dil Ido-Societo Hispana cakaze.

Pro ke per singla metodo onu povus obtenar diferanta vinkanto, qua metodo esas la maxim bona, to esas, la maxim justa ? Irga e nula ek oli surprizante !

Desfortunoze la matematiko ne sempre povas ofrar solvo por singla problemi.

Voluntez serchar cirkum vi por trovar la diferanta metodi montrita irgaloke, por elektar exemple Prezidanti, vinkanti de kansono-konkurenci, sportoveturi-kuradi, e c. Chanjez la metodo uzita por elektar la vinkanto di ula konkurencio e forsan esos granda surprizo observar ke la vinkanto esus altra.

Pri elektar politikala kandidati, ni ja savas ke demokratio forsan esas maxim bona sistemo por governar lando nam singlu darfus votar la kandidati o politikisti qui guvernos la lando dil votinti.

Nia singladijala demokratio; demokratio esas darfus votar ed anke darfus vobesar, pri to irgu konkordus, ma, kar amiki, quale votar ?

Da Fernando Tejón, I.S.H.-ano.

Gramatiko

Artiklo.

5. — L'*artiklo definitiva* esas la por la du nombri; do lu esas nevariebla : la domo (singularo), la domi (pluralo).

Kande nul altra vorto indikas pluralo, sive per sua formo (finalo -i), sive per sua senco (nombronomo or nedefinita pronomo), on uzas le; nam altre on ne savas (per *la*) kad parolesas pri un individuo o pri pluri. Ex. : le *Gracchus*, le *Cato* (Kato); le *x*, le *y*, le *z*; *la cifri di ca konto esas tanta male formacita, ke le 3 e le 5 esas konfundebla a le 8*.

6. — On darfes elizionar la a final dil artiklo, remplasigante lu per apostrofo, tam egale avan konsonanto kam avan vokalo : la charmo di la infanto o di l'infanto; la plumi di la ucelo o di l'ucelo.

Ma on atencez ne elizionar la artiklo, se ol destruktas la aspiro di la litero *h*. Do ne uzez l'homo, l'hosti, ma la homo, la hosti.

Atencez anke evitar la miskompreno posibla. Do ne uzez : la duro di l'afero, nam aude on povus komprenar : la duro di la fero. Dicz do : la duro di la afero.

Cetere l'elizio en la artiklo esas *darfo*, nule obligo.

On darfes uzar la formo a l', da l', de l', di l' e la kontraktaji al, dal, del, dil, vice a la, da la, de la, di la, sempre reguloza, do senhezite uzebla

7. — On uzas l'*artiklo definitiva* en la du sequanta kazi :

1e Kande la substantivo (singulara o plurala) indikas la tota speco, od omna individui di la speco : la leono ne esas tam kruela kam la tigo; la uceli flugas en la aero, quale la fishi natas en l'aquo.

2e Kande ol indikas un o plura individui *determinita* di la speco : la libri dil profesoro (la komplemento : *dil profesoro determinas libri*); querez la mediko (la mediko kustamata, o qua ja venis; *mediko* signifikus : *ula* od *irga mediko*).

Ecepte ta du kazi, on devas ne uzar l'*artiklo*, e mem esas konsilata omisar olu, kande la substantivo havas senco generala ne determinata, exemple en la proverbi : Kontenteso valoras plu multe kam richeso; povreso ne esas vicio.

Konseque ico, on nultempe bezonas uzar l'*artiklo* kun la nomi di abstraktita enti, qualesi, vertui, e. c., nam ta koncepti di *speci*, e ne korespondas ad individua objekti : *fido*, *espero*, *karitato*, *kurajo*, *energio*, *esprito*, e. c. (On remarkis ke en l'anciena Franca, tala vorti esis uzata sen artiklo). Same pri la nomi di scienci, qui esas quaze propra nomi : *filologio*, *geometrio*, *fiziko*, e. c. Ma segun la regulo memorigita supere, ta nomi devas prenar l'*artiklo*, se li indikas un aparta kozo inter plura kozi : *la espero di Petro* (Petrus), *la kurajo di Alexandro* (Alexander), *la filozofio di Epikuro* (Epikurus), *la esprito di Voltaire*, e. c. Se on sequos ta regulo tre logikal, on sparos multa artikli, ed on igos la diskurso plu frapanta e plu "nervosa".

On anke ne uzas l'artiklo definita kun la propra nomi omnaspeca (mem di fluvii, monti, e. c.) nek kun la nomi komuna qui esas reale propra nomi, quale ti di la astri, sezoni, monati, dii.

Kande la propra nomi esas preirata da titulo, on ne uzas l'artiklo : rejo Henrikus IVa, Papo Pius Xa. Ma on uzas lu, kande la propra nomo esas nur apoziciono a nomo komuna : la genioza poeto Dante, ed anke se la propra nomo akompanesas (preirata o sequanta) da ula adjektivo : la bela Helena, Alexander la Granda.

Rezume la artiklo definita uzesas nur kun substantivo expresata o tacata, tale ke en ica lasta kazo lu semblas remplasar ta substantivo : Yen rozzi; prenez la maxim bela = *la maxim bela rozo* — prenez le maxim bela = *la maxim bela rozzi*.

On ne pensez ke "la" esas sempre necesa avan maxim; nam ol esas nedependanta de ca adverbo, quale on quik vidos. Advere on dicas : ta homi sentas su la maxim felica, *kande...* Konseque on devas nultempe repetar la dop substantivo : la homi maxim felica (e ne : la homi la maxim felica). Same on devas ne uzar la avan maxim, sequanta da adverbo : venez maxim frue (e ne : la maxim frue). Fine on devas uzar la kun la posedal pronomi nur kande to esas postulata dal senco.

8. — *L'artiklo nedefinita* (F. *un*, A. *a*, I. *un, uno, una*) ne existas en Ido. La senco nedefinita indikesas dal fakto, ke l'artiklo la ne preiras la substantivo. Kande on volas insistar pri la nedetermineso, on uzas ula, e por nedetermineso kompleta, irga. Ex. : querez ula mediko, mem irga mediko en la urbo, ma ne retrovenez sen mediko, nam sola ni ne salvos l'infanto.

Kande on volas precize indikar la nombro 1, on uzas un. Ex. : Un franko suficos.

9. — *Artiklo partitiva* ne existas en Ido : donez a me pano = *donez a me la kozo nomizita pano*. Se on volas indikar parto o quanto nedeterminita, on uzas la prepoziciono de : donez a me de vua pano, de vua pomi (parto de vua pano, de vua pomi). Se on dicus : vua pano, vua pomi, la senco esus : *vua tota pano, vua omna pomi*.

Same on uzas de kun pronomo (por ta ideo partitiva) : Yen kremo, prenez de olu (poke o multe? pri co on ne precizigas; la quanto restas tote nedeterminita). Ma on povus precizigar, *se on volas* : prenez kelke, multe de olu.

Texto ekstraktita vortope ek la libro "Kompleta Gramatiko detaloza di la linguo internaciona Ido" da L. de Beaufront, unesma parto, morfologio e sintaxo.

La ludeyo

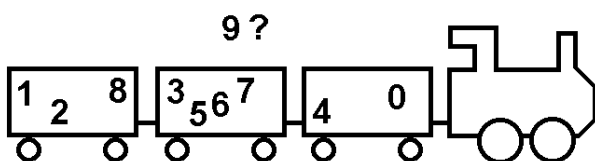
1- Literi mixita

Serchez nomi di dek drinkaji qui irgu povus facile drinkar kun amiki en taverno o kafeerio. Yen exemplo: a1-a5: KAFEO.

*	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
a	K	A	F	E	O	E	T	O	V	I
b	A	V	Y	B	N	A	T	A	R	U
c	M	O	I	L	I	T	I	M	O	S
d	O	I	L	A	V	R	I	L	S	Z
e	M	O	I	A	O	V	O	B	O	E
f	I	M	Q	U	E	S	O	P	A	N
g	L	U	U	G	U	E	E	Y	I	V
h	O	R	O	P	A	R	E	C	I	A
i	F	E	R	N	A	N	D	O	H	K
j	H	K	O	B	R	A	N	D	I	O

2- La vapore-treno

Singlamatine anciena e charmiva vapore-treno transportas la uncifra nombri de ldia til matematikala lando. La cifri 4 e 0 sideskis en la unesma vagono, la cifri 3, 5, 6 e 7 en la duesma, e la cifri 1, 2 e 8 en la triesma. Fine sudorifante arivas la cifro 9 a la fer-voyala staciono. Qua vagono olu devus enirar ?

3- La bovi e la herbo

Rurano posedas preto proxim sua domo. La bovi di la rurano tre multe prizas ca pastureyo, nam la verda herbo qua sencese ibe kreskas esas vere saporozas.

Pos pasturar dum tri dii, quar bovi manjus komplete la herbo di la prato. Tri bovi bezonus sis dii por komplete manjar la saporozas herbo.

Quanta dii bezonus du bovi por manjar la tota herbo ?

4- Tri fileti fritita

En la koqueyo di restorerio koquisto devas laborar bone ma samatempe rapide por ofrar dishi al klientaro sen tardeso.

Uladie tri klienti komendas tri bovo-fileti fritita. La koquisto savas ke singla fileton onu devas fritar dum un minuto singlatatere, do por fritar nur un fileto onu bezonus du fritado-minuti. Desfortunoze la padelo esas mikra do onu povos admaxime fritar dufiletope.

Quanta tempo bezonesas por fritar tri fileti ? Solvez ca problemo tam balde kam posible, nam me ja kelke hungras !

5- Pri "la ludeyo"

De ca Adavane!-numero me ne ja pluse ofros la solvuri di la problemeti. Me supozas ke preske nulu intencas solvar la problemeti propozita da me, fakte nur un samideano sendis mesajo pri to. Malgre ke ilu komprenende esis la premio-ganisto til nun ilu ne sendis a me lua hemal adreso por sendar a lu la ofrita premio. Me vartas depos du monati, e me duras vartar.

Nulu sendis mesajo pri la problemeti di la numero 3, do evidente la premion me ne donacos. Fakte anke me ne ja pluse ofros premii.

Irgakaze me duros la laboro pri "la ludeyo" pro ke, kara lekteri, krear ca fako di Adavane! esas diversiono por me.

Singlu darfas sendar mesaji pri "la ludeyo" aden mea interretal postobuxo krayono@yahoo.es Me ya lektos oli e sendos respondo al sendinti.

Da Fernando Tejón, I.S.H.-ano.

Katolika pregi

Patro nia

**Patro Nia, qua esas en la cielo
 Vua nomo santigesez
 Vua regno advenez
 Vua volo facesez quale en la cielo,
 tale sur la tero;
 Donez a ni cadie l'omnadia pano
 Ed a ni pardonez nia ofensi,
 quale anke ni pardonas a nia ofensanti
 E ne duktez ni aden la tento
 Ma liberigez ni de la malajo.
 Amen**

Kredo

**Me kredas en Deo, Patro omnopovanta,
 Kreinto di la cielo e di la tero;
 ed en Iesu Kristo sua Filio unika, nia Sinioro;
 qua konceptesis de la Spirito santa,
 naskis ek Maria Virga; sufris sub Pontio Pilato,
 krucagesis, mortis e sepultesis,
 decensis al inferno;
 ye la triesma dio riviveskis de la mortinti;
 acensis a la cielo:
 sidas dextre Deo, Patro omnopovanta;
 de ube Il venos judikar la vivanti e la mortinti.
 Me kredas en la Spirito-Santa;
 la sant Eklezio katolika,
 la komunajo di la santi;
 la remiso di la peki;
 la rivivesko di la karno;
 la vivo eterna.
 Amen**

Literaturo

1 - La foxo, la urso e la leono. Fablo da Esopo.

Olim leono ed urso trovis hazarde samatempe mortita cerveto sur la sulo en la bosko. Pro ke le du esis tre hungroza le du deziris manjar la tota karno saporozza.

- La cervon me manjos pro ke me esas la rejo dil animalaro - dicitis la leono.

La astonata urso dicitis:

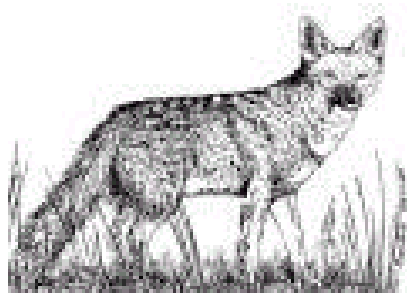
- Forsan vu esas la rejo, ma evidente me esas la maxim forta ek la animali di la bosko. Singla bosko-lojanto savas lo tre bone !

La iraceskanta leono dicitis laute:

- Me esas la animali-rejo do la manjajo esas mea !, vu serchez altra manjebla kozo altraloke !

- Pro ke mea forteso esas plu multe valorozza kam vua vakua vorti, me manjos cainstante la tota cervo ! Vu povos manjar lua korni pos mea karno-festino !

Neeviteble kruela lukto komencis. Le du brave luktis dum plura hori por singlu vinkar la altro e manjar la saporozza karno, til ke fine samatempe le du falis til la polvoza sulo tote fatigita e kovrita de sudoro e vundi.

De la sulo la vunditi observis ruzozza foxo, evidente min forta kam oli, qua prenis per denti la cerveto por furtar la manjajo.

- He ! Quon vu facas ? Ta karno esas mea ! - dicitis la leono.

- No, no, no ! Ol esas mea manjajo ! - dicitis la urso.

Ma la ruzozza foxo, sen desprenar la cerveto de la dentaro, dicitis kelke ridante al fatigita animali:

- Pro ve vi esas tante fatigita e vi restos an la sulo dum plura hori por repozar pos via neutila lukto, me afable gardos unesme en mea ter-truo la karno e pose en mea hungroza stomako, tam hungroza kam le via. Altramaniere forsan la manjajo povus putreskar sur la sulo neutile, ka ne ?

Nepovante staceskar ed impedar la furto da la maxim ruzozza ek la animali, le du restis sur la sulo silence... e hungroze !

Etikala konkluzo:

Egoista agi nultempe esas profitoza.

Tradukita nevortope da Fernando Tejón, I.S.H.-ano.

2 - Portugalana rakonto, tradukita da Gonçalo Neves.

LA HANULO E LA HANYUNO

Hanyuno: Ki ki ri ki. Facez kuko por me.
Hanulo: Ko ko ro ko. Me ne havas salo.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Querigez ol.
Hanulo: Ko ko ro ko. Me ne havas queranto.
Hanyuno: Ki ki ri ki. La kerlo.
Hanulo: Ko ko ro ko. La kerlo klaudikas.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Qua igis il klaudikar?
Hanulo: Ko ko ro ko. La stoni.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la stoni?
Hanulo: Ko ko ro ko. En l'aquo.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube l'aquo?
Hanulo: Ko ko ro ko. Olun drinkis la bovi.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la bovi?
Hanulo: Ko ko ro ko. Li plugas maizo.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la maizo?
Hanulo: Ko ko ro ko. Lun manjis la hanini.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la hanini?
Hanulo: Ko ko ro ko. Li pondas ovi.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la ovi?
Hanulo: Ko ko ro ko. Lin manjis la paroki.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la paroki?
Hanulo: Ko ko ro ko. Li celebras meso.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la meso?
Hanulo: Ko ko ro ko. En la mes-libro.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la mes-libro?
Hanulo: Ko ko ro ko. En la kirko.
Hanyuno: Ki ki ri ki. Ube la kirko?
Hanulo: Ko ko ro ko. En la urbo.

3 - Poemo.

LUMIZATA FENESTRI

Kande me iras vespere
tra stradi tenebroza,
me vidas en multa domi
fenestri ja lumoza.

Me diskrete regardas
tra fenestri dil domi
vidas en klara chambri
asemblata la homi

Sub varma lumo dil lampi
en sekureso familiala
existas nur homi felica,
od a me semblas tale.

Poemo da Heidi Neussner.

Adio!

La redakteri gratitudas la sendita e la sendota mesaji ed artikli dal afabla lekteri. Singla artiklo publikigita esas opiniono di sua auctoro, do por komento pri irga artiklo vi devus sendar mesajo al auctoro. Altralatere la komenti pri irgaspeca erori en Adavane! ya esos bonveni.

Til la kinesma numero, lektele de la monato septembro.

La redakteri.